

Zriaďovateľ:

**TT** TRNAVSKÝ  
**SK** SAMOSPRÁVNÝ  
KRAJ



# HUMOR\_ZASINÁČ.SK 2019

**Zborník Fóra humoristov pri Knížnici Juraja Fándlyho v Trnave**



**ISBN 978-80-88695-66-0**

**© Knížnica Juraja Fándlyho v Trnave**

## **OBSAH**

<b>UTVORTE KORIDOR PRE HUMOR .....</b>	<b>3</b>
<b>JANKA BLAŠKOVÁ.....</b>	<b>4</b>
<b>JURAJ ĎÚRAN.....</b>	<b>7</b>
<b>MIKULÁŠ JARÁBEK .....</b>	<b>12</b>
<b>EVA JARÁBKOVÁ-CHABADOVÁ .....</b>	<b>16</b>
<b>VIERA MIKUŠOVÁ RODEROVÁ .....</b>	<b>25</b>
<b>PETER ROHÁČ .....</b>	<b>30</b>
<b>LADISLAV SZALAY .....</b>	<b>34</b>
<b>RUŽENKA ŠÍPKOVÁ .....</b>	<b>37</b>
<b>BENJAMÍN ŠKREKO .....</b>	<b>44</b>
<b>PAVOL TOMAŠOVIČ .....</b>	<b>48</b>
<b>BEATA VARGOVÁ KURACINOVÁ.....</b>	<b>51</b>

## **UTVORTE KORIDOR PRE HUMOR**

**Nech nestratí sa v množstve slov to, čo nás vždy držalo nad vodou. Nadhl'ad vtákov (nie nadarmo je prvý apríl spoločným sviatkom) v dobe ideológov i pretlaku podnetov, ľahkosť, čo nevtesná sa do pút a okov, moc úsmevu pier srdca, čo myseľ drží pred útlmom. Terčom byť, do ktorého sa strieľa pre žiaru v očiach druhých.**

**Kráčame tridsať rokov po ceste vydláždenej všetkým možným, dobrým i zlým, sľubmi i skutkami. Zastavme sa bratia (sestry už stoja) a pozrime sa, či sme niečo nestratili. Ak chýba humor, sloboda je v háji. Nie v tom, kde bory šumí po skalinách, ale v tom, kde sme sa stratili i my. Sami v sebe. V háji nedôvery, strachu a upriamenosti iba na vlastné opadajúce listy. Zavináč to istí. Po kocovine vždy dobre padne. Zároveň však potvrdzuje, že humor sme ešte nepošliapali. Držme si miesto preň. V sebe i medzi sebou.**

**Humor je koridor. Cestou zo seba k tebe. K letu vtákov.**

**„Nad tulákmi držia stráž  
niet tam víťazov  
tak leť aj keď nevyhráš  
nad zemskou prít'ážou“  
(Balada o poľných vtákoch)**

**Pavol Tomašovič  
riaditeľ Knižnice Juraja Fándlyho v Trnave**

**JANKA BLAŠKOVÁ**

### **FURT MA PRENASLEDUJE**

**Né, nebojte sa, neny to žádné zvíra, any zlý človek, je to vynález skazy, počítač. Ten, čo ho vymyslel, určite nevedzel, čo s tým spôsobí. Aj ket ho na svete používa vačina ludzí, ja ho nemosím. Nékerý ludé nepoznajú noviny, knihy, any rádijs, len furt čumá do teho počítača a verá šeckému, čo sa tam napíše. A dzeci, tý nevydzíte behat za lobdu, any sa hrát venku, sú zavreté doma a kukajú na monytor. Ja ten prístroj nemám, nescem byt jeho otrokom a aj tak ma furt prenasleduje. Dám príklad. Nesete na úrat nejakú žádost, nelúby sa im napísaná z ruku, scú na počítači. Išla som si kúpit cestovný porádek, kukaly na mna, jako by som scela Ajfelovku. Poradzily mi, že ho nájdem na internete. Kukám inzerát, je tam jedna holá veta a za nú, že ostatné nájdete na www.... Šadze sa odvolávajú na počítač. Namísto čísla telefónu je majlová adresa. Ten, čo ho nemá, alebo nesce mat, sa moc nedozví. A čúl najnovšá novinka, kúpite si bílú alebo čírnu technyku a namýsto návodu na opsluhu, nájdete cédečko, keré treba strčit do počítača. Ket som to reklamovala v jednom opchode, dostala som radu, že ket to scem v papírovej forme, mám si to vytlačit na počítači. Múdra rada, né? Ket sa mi to stalo pri trecej kúpe, že namísto návodu zaseky bolo cédečko, nevedzela som, čo si mám o tem myslet. Takto ma ten vynález furt prenasleduje.**

**Mimochodom, nekúpite tri cédečká z návodom na obsluhu, keré sú mi neny na nyšt? Dám lacno.**

### **LUKSUS**

**Hovorí sa, že vláda, kerá zdraží pivo, padne. Ale čo z vládu, kerá dovolý, aby sa na Slovensku zdražovaly potraviny, na kerých sa vychovaly váceré generácije, a to kapusta, krumple a cibula. Né, že**

by sa ostatné potraviny nezdražuvaly, aj tý idú raketovým tempom hore. To, že kilo cibule stojí viac jak kilo kuracého masa, nekvalitné, mnoho razy čirne zemáky, viac jak evro a kapusta skoro dve evrá, to nemá už any komentár. My jako štát zme boly v potravinách sebestačný a to dotál, dokál sa na najúrodnejšej póde nestavaly avtomobilky. Čúl dovážame aj cibulu, krumple a kapustu a ešče fúru potravín, keré víme a môžeme dopestuvat doma. Štát by mal gazduvat tak, jako mosíme my, dóchotci, aby zme neumrely od hladu a nevystahuvaly nás pod most. Šak dóchotca má vačinu desatpatnást evro na den, nékerý any to né a ket zaplací šecky poplatky a pirule, vyndú mu na den jedno-dve evrá na poživaciny. Vypadá to tak, že masný chleba s cibulu bude luksus. A pečené zemáky budeme jest len na výročné svátky. Na kvasenú kapustu budeme len spomínat a vnúčencom vyprávav o tejto zdravej a volakedy lacnej dobrote. Jeden mój kamarát, dóchotca, to ale vyréšil, ket prešól na tú odporúčanú delenú stravu, pri kerej aj ušetrí. V pátek má suchý chleba, v sobotu omascený a v nedzelu masný chleba s cibulu.



***Beata Vargová Kuracinová, Janka Blašková,  
Eva Jarábková-Chabadová a Mikuláš Jarábek  
(Veľká októbrová... iba tak revolučne. Veľtrh pre seniorov 2019)***

## ÚNOS DO DEHTÍC

V poslednú septembrovú sobotu predvečerom mi volal kamarát, s kerým zme spolu v trnavském Fóre humoristov. Že čo robím? Už nyšt, už mám na hody šecko prichystané. Sadám do auta a idem pre teba, hnet som tam. Aj došól a mosela som otpásat zásteru a slušno sa obléct, že ideme do sveta. Tak ma unésol do Dehtíc a furt som nevedzela prečo. Zastal pret kultúrny dom, kerý bol už na schodoch vyzdobený z kvecináma a strašákama z dzín. Hnet nás s úsmevom vítal uvítací výbor na čele z pretcedom. Cícila som sa jako celebrita, chýbal už len červený tepych. V rukách maly slatké a slané koláčiky, burčák aj víno. Šak vedzá, čo sa patrí. Pozvaly nás do sály, dze bola záhratkárska výstava. Hnet oproci dverám stála fešná dzífčina v dehtickém kroji, z hroznom v rukách. Šak som hu aj pozdravila a ket ludé ostaly cicho a potom sa zasmály, ziscila som, že je to velká bábika celkom jak živá. Do sály poznášaly šecko, čo si len víte pretstavit. Ovocí, zeleninu, kveciny, úrodu čo dá dvor a zahrada a čo dokážu šikovný Dehtičané vypestuvat. Šecko vymenuvat sa nedá, spomenem len tý najzvláštnější plodziny, jako oskoruše, čírne rajčiny, alebo polkilové jablká. Také veliké dzine, že mi byly po pás. Dehtická keramika, taníre a poháre, keré samy vyrobily. Svícily svetlonosy, na metlách sedzely bosorky, též vyrobené šikovnýma rukáma domácich obyvatelov a pekne naaranžované. Zažila som pekny podvečer, dakujem. Ukázaly mi ešče jednu zaujímavost, ale to vám prezradzím v druhém dzíle.

## ÚNOS (DRUHÝ DZÍL)

Čúl vám prezradzím, čo som ečše vidzela a zažila v Dehticách. Týto akčný záhratkáry ma zebrały do jejich múzea. A je tam čo obdzivuvat. Šak som sa aj cícila jak Alenka v ríшы dzivov. Chvílama som neverila vlasným očám. Tolko krásnych pokladov na jednom míste len tak nevydzíte. Že dze to zebrały? Prekuutraly šecky pivnyce, hóry aj smeciská a oplacilo sa. Nékeré dary im Dehtičané donésly

aj samy. Vydzela som staré, prastaré kroje, knihy, fotky, rády, poháre, tanýre, rádijá, obrazy. Těž vyšívané obrusy, rôzne pomôcky do domácnosci, aj na dvor a do zahrady. Velyce ma zaujaly kočáre pre dzeci, aj bábiky. Krásna storočná kolíska, staré hodiny aj hodzinky. Bolo teho moc a moc, šecker sa sem, do novín, any nemescí. Toto múzeum otvoryly ve vlasnej réžiji a preváckujú ho na vlasné náklady, bez vstupného. Polnohospodárske drustvo im vyšlo v ústrety a požičalo mísnost, volakedajší opchot, kerý bol prázny. Tam sa ze svojíma klenotáma uchýlyly. Majú to len dočasne, dokál opchot nebudú majitelky potrebuvat. Z teho, čo potom, jak ostanú bez strechy nad hlavu, majú hlavu v smútku. Ja ale verím, že vedený opce nájde volajakú primeranú mísnost, gdze sa usadzá na furt a zachovajú poklady pre ďalšie generácie. Širák dole pret vama, dechtycký zahratkáry.

A nakonec pikoška, výstavu naščivily aj zahranyčný turisty z Rakúska, šecker si pokukaly, vytáhly budilár a hnet to scely celé kúpit. Potrebuje to komentár?

**JURAJ ĎÚRAN**

#### **SPOMIENKA NA NEKONEČNO**

„Predstav si, že sa chceš dostať k plotu, na koniec tohto riadka, ktorý kopeme. Najskôr musíš prejst' polovicu dĺžky riadka, potom polovicu z tej dĺžky, ktorá ti zostala, potom ďalšiu polovicu a ďalšiu a takto až donekonečna. Takže na koniec tohto riadka sa vlastne nikdy nedostaneš.“ A ja som si to predstavoval a žasol som.

„Ale ved' my sa tam nakoniec predsa len dostaneme. Prečo?“ nsmelo som oponoval.

„Lebo svet je vždy iný ako naše predstavy o ňom.“

Vtedy večer, keď už svietili na oblohe hviezdy, mi otec rozprával o nule, o nekonečne a o vzťahoch medzi číslami. Ten riadok zeme, ktorý sme práve vtedy spolu kopali, bol nekonečný a aj hviezdy boli nekonečne ďaleko. Nekonečno v sebe obsahovalo nulu, nič, a v nule

**bola skrytá podstata nekonečna. Všetko to bolo nádherné. Otcove pevné a teplé ruky, jeho príjemný hlas, trochu zadychčaný namáhavým kopaním, a tá nádherná predstava, že na koniec riadka sa nikdy nedostaneme, že ten koniec je vlastne v nekonečne.**

**Odvtedy som vždy rád kopal záhradu. Nemal som až tak veľmi rád ten reálny svet, kde každý riadok mal svoj koniec, kde vzdialenosti k hviezdám boli presne zmerané a ich hodnoty sa dali nájsť s presnosťou na svetelné sekundy v astronomických tabuľkách. Svet, kde všetko malo svoj koniec – aj krásne a vzácne chvíle s ockom, ktorý vždy musel niekam na dlho odísť.**

**Rád som kopal záhradu a stále mám radosť, keď ju môžem znovu a znovu kopať. Priatelia mi vraveli, že to je iba prejav pocitu únavy zo sedavého zamestnania, kde nie je na prvý pohľad až tak jasne vidieť rukolapné výsledky svojej práce. Skopáný riadok alebo kus zeme za sebou predsa len vidno lepšie. Alebo je to vraj iba potreba na krátky čas nahradiť duševnú prácu fyzickou.**

**Nechával som ich v tom. Nedokazoval som im, že je to trochu inak. Pre mňa to vždy bol a je návrat do detstva, do sveta núl a nekonečna, kde sa žiadna radosť a eufória z prítomnosti otca nekončí, kde všetko trvá nekonečne dlho.**

**Prešlo veľa rokov a ja som mnohé pochopil. Že otec tiež sníval o nulách, o nekonečne a o hviezdach a že každý riadok zeme má predsa len svoj koniec. Ale pochopil som aj to, že viac ako kontakt s nekonečnom mi chýbal dlhší a úprimnejší kontakt s otcom.**

**Otec rád sníval. Chcel byť matematikom, inžinierom, kúzelníkom a myslím si, hoci sa mi s tým nepriznal, že aj básnikom. Ale jeho sny sa nesplnili a on sa za to hanbil. Bol iba vynikajúcim majstrom, zámočníkom, sústružníkom. Ale bol aj milujúcim otcom. Už odišiel a teraz je niekde tam, v nekonečne, kdesi v zakrivenom priestore...**

**Dlhé roky som sa úporne učil matematiku a fyziku, aby som sa mu vyrovnal, aby som bol rovnaký alebo lepší ako on. Naučil ma veľa a dal mi mnoho nádherných spomienok, za ktoré som mu veľmi vd'ačný. Ale okrem toho všetkého, čo väčšinou dávajú dobrí otcovia svojim deťom, otec mi dal aj niečo navyše – niečo, o čom možno ani nevedel, že mi to odovzdáva. Ukázal mi, že dospelí tiež snívajú, aj**



**keď sa za tie svoje sny niekedy hanbia. Daroval mi sen a naučil ma snívať.**

**Otec bol v podstate rojko. A možno tak trochu i básnik. A teraz sa snažím byť básnikom aj ja. Pokračujem v jeho snoch. Áno, som matematik a fyzik, ale najviac ma teší to, že viem aj snívať - tak ako otec - a že sa o svojich snoch nebojím ani nehanbím písať.**

**Rád kopem záhradu a stále sa rád pozerám aj na hviezdy. Vtedy sa ku mne vracia ten nádherný pocit nekonečna a dotyku jeho rúk. Milujem tento svet nekonečna, kde nemá nikdy nič svoj koniec. Ani táto spomienka...**

### **ŽENA, MUŽ A PSÍK**

**Často som sa s ním stretal, keď som ráno, pred odchodom do práce, venčil svojho pudlíka. Chodil venčiť svojho malého psíka vždy okolo šiestej, keď sa otvárala neďaleká piváreň. Poobede alebo večer som ho už nestretal. Možno chodil inou trasou alebo v inom čase ako ja.**

**Mal oblečené staré, ale čisté rifle, vyblednuté častým praním, šedý sveter a krátku, ošúchanú koženkovú bundu. Každé ráno bol presný ako hodinky. Svojho psíka, ktorého volal Puňťo, mal vždy vzorne priviazaného na vôdzke a na rozdiel odo mňa a môjho pudlíka, cez cestu s ním prechádzal zásadne po prechode pre chodcov.**

**Muž bol vychudnutý, mal utrápenú, zvráskavenú tvár s nezdravou žltouhnedou pokožkou, ktorá bola popretkávaná jemnou sieťou červeno-modrých popraskaných žiliek. Za strohým výrazom tváre a strnulým držaním tela bolo cítiť jeho nervozitu a nedočkavosť. Ponáhlal sa a nevedel sa dočkať, kedy už bude v pivárni.**

**Puňťo bol malý a ufúľaný. Jeho chuchvalce čierno-šedých chlupov sa ešte asi nestretli so žiadnym hrebeňom. Ráno mal vždy vystrašený, bojzlivý pohľad. Kráčal prikrčený popri svojom pánovi, opatrne kládol labky a pritom neustále poškuľoval po mužovi, akoby sa bál surového myknutia vôdzkou. Ale aj tak, jeho pudry ho nútili, aby sa neustále zastavoval a všetko oňuchával. Vôbec sa mu nechcelo niekam sa ponáhľať.**

**Muž niekedy na pár sekúnd neochotne zastal, popustil vôdzku, netrpezlivo čakal na psíka a popod nos si zlostne a nervózne šomral akýsi výchovný monológ. Keď ho prešla trpezlivosť a psík sa stále nemal k odchodu, muž silno trhol vôdzkou a hlasno a zlostne začal nadávať. Psík sa inštinktívne od strachu skrčil, akoby chcel splynúť s chodníkom alebo sa skryť hoc aj za trs trávy. Pritom vystrašene gúľal svojimi veľkými čiernymi okál'mi. Úbohé zviera. Bolo mi ho ľúto.**

**Párkrát som ich stretol aj doobeda, okolo deviatej alebo desiatej hodiny, keď sa vracali z pivárne domov. Muž šiel pomalým a unaveným krokom. Psík už nebol taký vystrašený a šiel spokojne. Muž, aj keď sa mu neustále potkýnal jazyk a mal neistý krok, aj tak viedol so psíkom svoj nekonečný výchovný monológ. Ale hlas už mal príjemnejší a vôdzkou už toľko nemyksľoval. Bol unavený a možno preto spokojne a veľkodušne čakal, kým si Puňťo oňuchá všetky psie značky v okolí.**

**Jedného rána som mal obzvlášť dobrú náladu a impulzívne som ho pozdravil. Prekvapene sa na mňa pozrel, zaváhal a rozpačito ma odzdravil. Ale aby som si jeho pozdrav ani náhodou nevysvetľoval ako súhlas k rozhovoru, pozrel na psíka a vyčítavo mu povedal: „Nemotaj sa! Čo nevieš, že sa ponáhl'ame? Už si dost' ošťával ten roh lavičky. Marš! Ideme d'alej.“ Odišli. Ale odvtedy sme sa už aspoň zdravili. Aj keď väčšinou iba kývnutím hlavy.**

**Pred pivárňou stála na chodníku oproti dverám výčapu čierna tabuľa s lákavým nápisom, vymal'ovaným farebnými kriedami: „Vítame Vás - zájdite na dobré pivečko, poldecáčik, cigaretku alebo kofolku.“ Nevedel som, či svojho psíka uväzuje pred krčmou o túto tabuľu alebo ho berie so sebou dnu a tam ho má priviazaného k nohe stola alebo stoličky. Nevedel som to a ani som si to nezisťoval.**

**Ešte túto zimu a začiatkom jari som ich pravidelne stretal každé ráno. Potom som bol týždeň na služobnej ceste, dva týždne na dovolenke a keď som sa vrátil domov, tak som si asi až po týždni uvedomil, že ráno už nestretávam muža s jeho psíkom. Až raz poobede som stretol na chodníku jednu staršiu pani so psíkom, ktorý sa veľmi podobal na Puňťa.**

**„Dobrý deň prajem. Prepáčte, ale to je Puňťo?“ otvorene som sa jej spýtal. Psík keď začul svoje meno, tak začal radostne vrtieť**

chvostom a zvedavo sa okolo seba obzerat'. Žena zastala, ale nevravela nič. Bola prekvapená, že som sa jej tak priamo prihovril.

„Puň'to, a kde si nechal svojho pána? Dlho som t'a nevidel,“ prihováral som sa Puň'tovi a zároveň som ho hladkal po chrbte.

Žena si unavene sadla na blízku lavičku a opýtala sa: „A vy sa s ním poznáte?“

„Ale pravdaže, my sa poznáme. Pravda, Puň'to.“ Žena chvíľu čakala, pozerala sa, ako sa Puň'to necháva hladkať a potom začala len tak z ničoho nič rozprávať zúfalým tónom, akoby niekomu niečo vytýkala.

„Je už skoro mesiac v nemocnici a tento tu sa ide za ním zbláznit',“ pritom zlostne zagánila na psíka. „Stále sa len obzerá, skuvíňa, hľadá ho a čaká, kedy sa vráti alebo kedy sa objaví vo dverách. Už na to nemám nervy. Stoj a netrep sa. Sadni a čakaj, psisko nepodarené.“

Puň'to si smutno, ale s náznakom akejsi dôstojnej urazenosti ľahol do prachu pri nohe lavičky, tlamu si položil na predné labky a zvedavo gúľal svojimi veľkými čiernymi očami.

Žena mala strhanú tvár. „Ja s ním už nevládzem. Nechcete ho? Inak ho budem musieť dať deťom! Nech si s ním robia, čo chcú. Ved' ony si ho kúpili. Len nemali čas starať sa oňho. Tak nám ho dali na varovku. Vraj na pár týždňov. A boli z toho roky. Pch. Však to poznáte. Už nevládzem chodiť za ním do nemocnici a aj o psa sa starať.“

Žena vstala a mykla vôdzkou. „No, pod', Puň'to.“

Ale Puň'to ju ignoroval, vôbec sa nemal k odchodu. Žena si rezignovane vzdychla, znovu si sadla na lavičku a pokračovala zmierlivým tónom.

„Ale ved' oni to mysleli dobre. Chceli len, aby muž s ním musel stále chodiť von na prechádzky.“

„A čo mu je?“ spýtal som sa. Ked' som videl jej začudovaný pohľad, dodal som. „Manželovi.“

„Ná, no... pečeň mu vypovedala.“ Žena očervenela a tichším hlasom hanblivo pokračovala. „A aj jedna oblička,... a stále do neho pchajú kvapátkami všelijaké tie oné, no..., infúzie.“

**Kvokol som si a začal som Puňťa škrabkať za ušami. Nedôverčivo na mňa zaškúlil, ale keď videl, že nič sa nedeje, že ho iba príjemne škrabkám, zdvihol tlamu a začal mi olizovať ruku. Keď to žena zbadala, preľakla sa, mykla vôdzkou rovnako ako s ňou predtým mykal jej muž a skríkla. „Puňťo. Fuj. Nesmieš. A hajde domov. Prepáčte, ale musíme sa ponáhľať.“ Vstala a ťarbavou, ubolenou chôdzou odchádzala domov. Za sebou nevšímavo ťahala Puňťu, ktorý sa vzpierať, neustále sa obzeral za mnou a vôbec sa mu nechcelo ísť domov.**

**Hľadel som za nimi a nevedel som, koho mi je viac ľúto - či ženy, jej muža, alebo Puňťu.**

**MIKULÁŠ JARÁBEK**

**(ENVIRON)MENTÁLNE BÁJKY**

**BÁJKA O MORÁLKE**

**Pri válovoch neprestajne  
počuť ml'askať ošípané,  
ale žiadne slušné prasa,  
k takým sklonom neprizná sa.**

**RODINKA**

**Povedal brav, ako kážu mravy,  
že rodinka si výlet spraví.  
Tak zobrali aj malé bravy  
a pekne krásne hrnú sa  
na aute rovno do lesa.  
Čo sa tam dialo? Nebesá!  
Nad fotkami potom jasá  
rodinka šťastím dojatá:  
Sme my to ale pekné prasatá!**

### **AKTIVISTI**

**Sedí diviak za stolom  
s bukvicou za klobúkom.  
Číta správu či už hne sa  
aktivita na ochranu lesa.**

**Lišiak vraví: Vec je istá,  
je to zas ten aktivista,  
nech si d'atel' d'alej drísta.  
Náš program je predsa iný,  
máme činy pre noviny.**

### **VOLSKÁ NÁTURA**

**Vrabec volá na voly,  
či ich šija nebolí.  
Aj keď majú hodne sily  
lišiakom sa podrobili.**

**Každý z volov sa však chváli,  
že si cvičia um i svaly,  
keď si bučia do taktu,  
predídu aj infarktu.**

### **MEDVEDIA REVOLÚCIA**

**Medvedica manželovi vraví:  
Vážia si ťa v celom kraji,  
autorita veľa spraví.  
Nauč synov svoje remeslo,  
veď aj tebe niečo vynieslo.**

**Medved' na to: Prešli časy  
našej slávy, idem radšej spať.  
Obsadili hory, lesy,**

**všade to už ľudí desí,  
nikto na tie zderstvá zverstva  
nechce dozerat'!**

#### **REFORMÁTOR**

**Dobre sa trúdovi pri kráľovnej žije,  
hoci si kdekto vraví - lenivý je.  
Keď sa stal ochrancom prírody v úli,  
nehrozí, že dostane po gebuli,  
kým je však pánom svojich údov,  
hodlá zaviesť diktatúru trúdov.**

#### **CHVÁLA CTIŽIADOSTIVÝCH**

**Rýchly posol zajac  
nesie jeleňovi správu,  
že hoci si lane vážia jeho slávu  
a aj podľa parožia vedia čo je zač,  
v susednom lese idú chýry,  
že je paroháč.**

**Dost' som sa svetom nachodil,  
hrdo dvíha jeleň pyšnú hlavu,  
a nikto neodpára mi tú slávu,  
že vždy som si s peknou lankou  
tiež z kopýtka vyhodil.**

#### **LEV A TCHOR**

**Lev chcel opičku za šaša,  
tchor ale na ňu donášal.  
Keď previerku spravil bez ujmy,  
dostal aj dohľad na ľud'mi.**



***Mikuláš Jarábek***  
***(Mikulášske Fórum humoristov 2018)***

### **ALTERNATÍVA**

**Usúdilo zopár múdrych zvierat:**

**Hlúpost' osla oslabuje štát.**

**V pléne to po ňom aj ostatní melú  
a robí to nedozerné škody veru,  
nie raz, ale veľakrát.**

**Slon však vraví:**

**Je to pritiahnuté za vlasy,  
s hlúpost'ou sa pustiť za pasy.  
Nemajú dostávať zelenú,  
Tí, čo hlúposti len robia ozvenu  
a taký, čo druhým  
osliu hlavu narazí.**

### **OROL A SLÁVIK**

**Tak dojal orla  
spev slávika,**

**že omilostil králika.  
Kde majú vládcu  
s hudobným hluchom,  
nezmieri sa len  
s plným bruchom.**

**BÁJKA O ROZVÁŽNOSTI  
Príroda má svoje zbrane,  
osudom mnohých sú lane.  
Aj politik rozum stratí,  
stačí, že ho zbavia gatí.**

**BÁJKA O TANAPe  
V našich horách, po práci,  
investiční maniaci,  
pripravujú smelé plány  
prenajímať apartmány  
- medveďom po opici.**



*Zľava: Margareta Partelová, Beata Vargová Kuracinová,  
Benjamína Jakubáčová, Eva Jarábková-Chabadová,  
Mikuláš Jarábek, Janka Blašková  
(Veľká októbrová... iba tak revolučne.  
Veľtrh pre seniorov 2019)*

## **EVA JARÁBKOVÁ-CHABADOVÁ**

**Veľmi by som si priała, aby celá naša spoločnosť a všetci ľudia v nej, fungovali tak, že by sa nenašiel jediný námet na kritický epigram. Konečne by som na jeseň mohla písať o kráse farebného lístia a v zime o bielom snehu. Ale nie je to tak, preto píšem na jeseň**



**o všetkom "Iba tak revolučne" a zbytočne hľadám na všetky problémy ten správny liek, chodiac od jednej k druhej, z mnohopočetných lekární, v Trnave. Práve preto, že hľadám zbytočne, píšem o problémoch spoločnosti do novín a prezentujem vám, vd'ačným divákovi, v našich programoch Fórum Há, iba tak revolučne, lebo humor nemá prázdniny. Všetci lekári by ju chceli mať. Vlastnú lekárňu. Ak majú niečo spoločné so zdravím človeka, pochopili, že mať vlastnú lekárňu sa oplatí. Ľudia sa naučili stanoviť si diagnózu a hybajú do lekárne. Preto ich otvárajú na každom rohu, ale tie skutočne potrebné lieky si chod' kúpiť do Rakúska alebo dajú zarobiť pohrebnej službe.**

#### **ASTRONOMICKÝ DOPLATOK**

**Niekedy pacienta  
lieky tak draho vyjdú,  
že sa to začína  
podobat' na genocídu**

#### **ZVYKLI SME SI**

**Ráno, keď sa vyspím,  
idem do lekárne,  
dialóg stále ten istý:  
Máte? Nemáme!**

#### **OPERATÍVNE RIEŠENIE**

**Zničili sme chrípke živnú pôdu  
a dodali do lekární,  
namiesto vakcíny, živú vodu**

#### **PORADOVNÍKY**

**V našom zdravotníctve  
už nikomu ruže nekvitnú,  
rýchlo sa zapíšte  
do poradovníka na pitvu**

### **TRANSFÚZNE STANICE**

**Taký nedostatok krvi nastal,  
že je to až nemilé,  
už aj od cestnej polície  
berú takú do dvoch promile**

### **ALTERNATÍVNA MEDICÍNA**

**Nenaletím už na vaše  
diéty a reklamné triky,  
som rád, že mi fungujú  
aspoň chuťové poháriky**

### **KEĎ MUSÍŠ**

**Vybral som sa v lete  
k moru spolu so ženou,  
len aby som v zime  
nemal kopu problémov.**

### **VŠETKO PRE DÔCHODCOV**

**Podľa novely zákona  
môžu za odmenu  
prechádzať cez cestu  
už aj na červenú.**

**Iba tak revolučne. Riešením aktuálnych spoločenských problémov by mohla byť občianska neposlušnosť. Ak sú politickí reprezentanti štátu zároveň aj reprezentantmi nemorálnosti a kriminality, tak príkaz na ich okamžitý odchod je nad zákonom. Nemôžu si klásť zákonné podmienky, musia odísť hneď, bez cti a bez odstupného. V Starovekom Grécku si smeli vybrať spôsob odchodu zo sveta, nám stačí ich odchod z parlamentu, ktorý my, občania, platíme.**

**OBČIANSKA NEPOSŁUŠNOSŤ**

**Nezaslúžite si dostať  
od nás už ani cent,  
vy nechcete odísť  
z nášho parlamentu a my  
nechceme váš parlament**

**ČO JE HORŠIE?**

**Už nie som si istý,  
všetci sa buď bavili s Kočnerom,  
alebo boli komunisti**

**KOHO SA DRŽIA PENIAZE**

**Zlých sa držia ako kliešte,  
asi podľa hesla,  
že dobrý človek ešte žije,  
ale zlý si žije lepšie**

**JASNÁ REČ**

**Zbytočne sa ľudia  
z jeho vulgarizmov smejú,  
hovoria tým jazykom,  
akému všetci rozumejú**

**NEKONEČNÉ ODVOLÁVANIE**

**Už to tak vyzerá,  
že parlament dokáže  
jednohlasne odvolať  
iba z basy Kočnera**

**STRES NÁS NIČÍ**

**Väčšina Slovákov  
žije v strese,  
zvyšok v zahraničí**

**ZBYTOČNOSTI**

**Načo voliť parlament,  
senát, prezidenta,  
na Slovensku aj tak  
všetko riadi Penta**

**JOJ,JOJ,...**

**Dostáva polícia po nose,  
známe kauzy riešia hravo  
herci v priamom prenose**

**LEOPOLDOV, ILAVA....**

**Planým rečiam neverte,  
ústavnú väčšinu  
pre vás ľahko vytvoríme,  
len si ústav vyberte**

**PROLETÁRI VŠETKÝCH KRAJÍN SPOJTE SA!**

**Čo sa týka tohto textu,  
možno Marx a Engels  
vzývali proletárov  
k hromadnému sexu**

**PO INAUGURÁCII**

**Podsvetie nezaháľa  
ale tvrdo maká,  
vybavuje amnestiu  
pre toho pána na Ká**

**VODNÉ, STOČNÉ**

**Do plaviek chudnem  
o sto šesť,  
zaplatím vyúčtovanie  
a nemám čo jesť**

**LEN DVE VECI**

**Mladý človek sa väčšinou  
ako poľný zajac správa,  
zaujímajú ho len dve veci,  
každý večer sex a tráva**

**VŠETKO PRE ZVIERATÁ**

**Poradil mi dobrý známy,  
že vo veterinárnej lekárni  
majú liek, čo odstráni  
zápach z mojej tlamy**

**NIČ NIE JE ZADARMO**

**Faktúru za elektrinu  
pozrel som si iba letmo,  
tento rok som asi platil  
aj za božie svetlo**

**SMUTNÁ JE IBA VRBA**

**O prírodu už nemám strach,  
odkedy sa od smiechu  
váľajú stromy pri cestách**

**VYDLÁŽDILI SME MESTÁ**

**A máme to v suchu,  
horko bude nabetón  
nepomôžu nijaké  
osviežovače vzduchu**



***Eva Jarábková-Chabadová***  
***(Humor nemá prázdniny)***

**ABSURDITY**

**Paleta absurdít je pestrá,  
napríklad nezávislý sudca,  
alebo obézna diétna sestra**

**Leto je plné vôní, ale nie vždy a nie pre každého**

**Je veľmi veľa vecí a javov, ktoré nám v zime nevoňajú, ale keď ani  
v lete, tak to je zlé, skoro ako letné krupobitie**

**SKÚSIL SOM OBIDVE,  
NEDÁ SA POROVNAŤ**

Vôňa je ako láska,  
privábi, omámi, pril'ne na telo,  
zvykneš si, zovšednie, vyprchá  
a inej sa ti zachcelo,  
ách, inej sa ti zachcelo

**OBČAS SA HODÍ**

Zabúdame často,  
niekedy až na hrôzu,  
len neverného muža teší,  
ak manželka má sklerózu

**ŽIADOSŤ O HRANT**

Napísali pravdu  
do žiadosti o grant  
a nebol to preklep,  
ozaj išlo o hrant

**SNP DNES**

Museli by sme zvíťazit'  
v prvom rade preto,  
že do hôr sa ustúpit' nedá,  
ved' už ani tých hôr nieto

**HISTORICKÝ FILM O SNP**

Ak nedokážeš pochopiť,  
že skutočnosť bola iná,  
potom radšej vôbec  
nevychádzaj z kina

**DEJÚ SA DNES VECI**  
**Je to veľmi zvláštne,**  
**ale v ostatnom čase**  
**sa zločiny Báthoryčky**  
**už nezdajú také strašné**

**FARBA TEJTO JESENE**  
**Dajte pozor, ako sa**  
**obliekajú vaše deti,**  
**lebo veľmi nebezpečná**  
**hnedá farba práve letí**

**POMÁHAŤ A CHRÁNIŤ**  
**Bude nám to heslo málo platné,**  
**keď poctivých policajtov**  
**uvidíme iba na filmovom plátne**



***Benjamín Škreko, Eva Jarábková Chabadová***  
***(Humor nemá prázdniny)***



## VIERA MIKUŠOVÁ RODEROVÁ

### CLIVOSŤ

**Dolina. Taká obyčajná. Pár chalúp, potôčik, kúsok lúky. Cez zelené čipôčky stromov sme pozorovali slnečný blankyt.**

**Kde však tie časy sú. Keď v doline boli drobné chatky, v potoku ryby, malé, no živé kúpalisko a takmer každý večer uprostred lúky táborák.**

**My, detiská, sme naznášali raždie, niekedy celé suché koruny stromov a pri gitarách a harmonike bola milá zábava. Ach aj och...kde tie časy sú.**

**Obchodík v chatovej oblasti bol malý, fronta na mlieko či chlieb dlhá, ale ako sa tam dobre bavilo. Každý s každým sa poznal. Pre vodu sa chodilo s kýblom na prameň, ktorý celé desaťročia perlil úžasnú vodu.**

**Až...**

**Áno. Doba alebo život (?) ide rýchlo. Až prirýchlo. Už nestačia chatky, budujú sa chalupy, niekde vily. Potok už je len taký malý zahnutý jarok. Z lúky čas ubral a miesto chodníka je cesta zodratá autami. Už sa nechodí do krčmy cez horu. Ešte to. Ved' pred vilami stoja súvečka.**

**Aj dolina akosi zostarla. Nepočut' pri hrách výskot detí, ktoré by sa hrali na schovku, volejbal, bedminton, či iné hry. Tie sedia pri smartfónoch, tabletoch alebo televízoroch. V nejednom prípade sa nekonečne nudia. Nikdy neboli ďalej od chalupy, v lese na prechádzke, pretože – čo už tam. S týmto by sa dalo aj málo súhlasiť, pretože lesníci robia v horách takú garazdu, až srdce plače.**

**Pília, rúbu – holoruby sú všade. A zdravé stromy a v lete, keď sú najkrajšie. I keď les nie je urbár, ľudia si raždie brať nemôžu. Isto preto, lebo by to republiku položilo na kolená. A lesníci? Tí sa vyhrážajú pokutami. A tak je v lese nekonečný chliev z pet fliaš, televíznych obrazoviek, kadejakých papierov a dokonca aj zomretých zvierat, ktoré pytliaci nenašli.**

**A znova moje rozpačité hodnotenie horárov kedysi a teraz. Starý pán horár s flintou na pleci v podvečer chodil do svojho revíru. Na postriežku, ako zvykol hovoriť. Teraz lesníci lietajú na džípoch po už nie cestičkách, ale skoro asfaltkách. Takže musíte mať veľké šťastie, aby ste stretli srnky, muflónov alebo jeleňa.**

**No vrátim sa späť do doliny. Kde miesto l'úbivej melódie gitary, počuť domáce cirkulárky, karbobrúsky, krovinorezy, či d'alších vreštiacich pomocníkov majiteľ'ov chalúp. Miesto tramských piesní dolieha hulákanie opitých tínedžerov.**

**Nová doba priniesla do doliny aj iné zmeny. Ukázali sa pažravci, ktorí si obohnali svoje chalupy tabuľami „Súkromný pozemok“. Toto sa stalo aj s výbornou vodou, ktorá bola jediným prameňom celej rekreačnej oblasti. Skúpili to tzv. l'udia, ktorým ani nezáleží na doline a predali úradníci, ktorí ani netušia, že v ústave je zakotvené, že nikto nesmie ohrozovať, ani poškodzovať životné prostredie, prírodné zdroje a kultúrne pamiatky. Tak sa dostal prameň do súkromných rúk, ako aj lúka a kúpalisko. Biznis je modlitbou mnohých l'udí. No... tak to potom aj vyzerá.**

#### **Nostalgia?**

**Pri chatke ohník, opekanie slaniny, viršlí, kukurice či zemiakov. Rozprávanie starších o časoch minulých. Preludzovanie akordov na gitare. A tá obloha. Ako zamat ... a hviezd, že by ich človek chcel pooberať.**

**Ako to len bolo dávno. I keď rada chodím do svojej chatky, už je to o inom. Moderný čas ukázal svoje negácie. A je to veru na škodu veci. Pretože človek by mal na dovolenke prežiť čosi ako spojenie s prírodou. A skutočne nemyslím iba na jarnú únavu, či jesennú depresiu. Ved' semienko, aby vyrástlo, potrebuje energiu. A v l'udskej bytosti tiež prúdi energia živlov. A aj preto je potrebná harmónia medzi týmito živlami. Pretože vtedy... Vtedy vládne na zemi súzvuk. Pokoj a bytostné spojenie s prírodou stojí za každú námahu. Pokoj v nás, šírime aj do prostredia, v ktorom sa pohybujeme. Mier v lone prírody. Ale to je už o inom.**

**Pretože...**

**Pretože niektorí ľudia vnímajú spojenie človeka s prírodou vo svojom pomýlení ako čosi zlé. Je to egoizmus? Bláznovstvo? Či iba taká obyčajná ľudská sprostosť.**

\*\*\*

**Ale aj tak milujem ten kúsok hory, kde moja chatka, ako medovníková chalúpka čaká, až otvorím okenice, večer urobím ohník a cez koruny starých dubov, budem hľadať Veľký voz. A...áno... Spomínať...**



***Viera Mikušová Roderová, Mikuláš Jarábek  
(Mikulášske Fórum humoristov 2018)***

**CESTA DO KINA**

**Bol**

**Skutočne bol vábivý večer Z neba padali hviezdy  
Cesty zaviate snehom boli mäkučké klzké nebezpečné  
Romantika ovládla krajinu  
Takmer počuli zvonit' snehové vločky  
Osuhel' sa snúbila s každou trávou kríkom či stromom  
A mali cieľ**

**Film ktorý si vybrali z mnohých už bol tu  
„Miluj ma alebo odíd“**

**Ako majstrovsky vyjadrený v jednej vete celý doterajší život aktérov  
Vonku vládla tajomná noc presvetlená pláštikom snehu**

**V teplej sále dobiedzal na ľudí mrazivý dej  
Silný zážitok lásky zúfalstva primitivizmu a neporozumenia  
Diváci odchádzali v zamyslení  
Aj oni ešte stále ticho vstrebávali dej  
Večer bol až ukážkovo zimný  
A tak ako vonku aj v jej tele bol chlad  
Chlad z poznania že toto všetko kedysi dávno aj ona prežila  
A potom v šere auta iba tíško zašepkala:  
„Potrebujem objat“**

**STRÁŽNY ANJEL**

**A zbadala anjela**

**Bytosť krehkú Bytosť milú  
Ten krásny nežný sen  
On prehovoril a pohladil  
V tej chvíli ona bola vzácna preň  
A cítila anjela  
Prizeral sa láskou starostlivou  
Čakal na ňu**

**Nedovolil čo by chcela Vedel všetko**

**On videl za ňou Lucifera**

**A videla anjela**

**Pohladil ju svojím perím**

**Príjemný bol Usmieval sa**

**Žiaril pri nej Voňal životom**

**A ona Dôveruje týmto snom**

**A veľmi veľmi verí**

**PRIATEĽOVI MAKAROVI**

**A prestalo svietiť slnko**

**Prestali štebotat' vtáky**

**Prestali voňať kvety**

**A ostalo prázdno**

**Hluché Hlboké Nekonečné prázdno**

**Nie je**

**A nebude**

**Sú iba spomienky**

**A je to ON**

**Spev Gitara Harmonika**

**Jeho pokoj**

**Priateľstvo Knihy Myšlienky**

**Ostal**

**Smútok Spomienky Smutné srdce**

**A slnko svieti**

**Vtáky štebocú**

**Kvety zavoňali**

**A máme iba jeho jemný úsmevný pokoj**

**PETER ROHÁČ**

**KDE SOM JA UŽ MOHOL BYŤ**

**Ach jaj, kde som ja už mohol byť... Revolucionárom som sa stal už na strednej škole – a keby som sa bol po Novembri nechal zapísať medzi disidentov, možno by som tu teraz nedral zadarmo hubu pri prednášaní poctivo – a podľa najlepšieho svedomia - pripraveného textu, ale by som sa len sem-tam ukázal v parlamente, občas tam tresol nejakú somarinu a žil by som si, ako prasa v žite. Lenže - kým som sa stihol zaregistrovať, voľné disidentské miesta, do posledného, obsadili kádrové rezervy predchádzajúceho režimu. Aj lavicu v kostole, kam ma naši pravidelne vyhánali aj na ten najbezvýznamnejší sviatok, obsadili tí, ktorí dovtedy poctivo zdokumentovali účastníkov cirkevných akcií. Celkovo – bola to vtedy zvláštna doba. Svätý Pavol musel od rozkoše postúpiť až do siedmeho neba, keď videl, koľko súdruhov Šavolov sa obrátilo na prelome rokov 1989 až 1990. A zrazu tu bolo toľko revolucionárov, že vlastne ani nebolo treba revolúciu, lebo všetci boli vlastne dobrí. To len na vysvetlenie. Hlavná ulica v Trnave bývala dakedy takým svojráznym politickým barometrom. Tí chudáci, ktorí tam bývali, museli s každou politicou zmenou meniť kvôli zmene názvu ulice adresu - a teda aj doklady, podľa toho, či bol práve v kurze Fraňo Rákoczi, Masarikovia Tomáš Garrigue, Edo Beneš alebo Hitlerovia Dolfi. V časoch mojich revolucionárskych začiatkov sa bývalá Alsó hosszú utca, neskôr Rákocziho, Masarykova, Benešova, či Hitlerova ulica nazývala ulicou Februárového víťazstva. Jasný... Chápem, idem k veci.**

**Na dolnom konci tejto ulice býval veľký obchod „Chlieb – pečivo“. Tá budova tam stále stojí a hoci v nej už odvtedy predávali všeličo, vždy, keď idem okolo, cítim tú omamnú vôňu, ktorá sa voľakedy z toho obchodu vyvalila vždy, keď sa otvorili dvere...**

**No a keď človek vystúpil pár schodíkov, zaprel sa do krídla dverí, prekonal silný odpor Sama, ktorý „zavíral samo“ a otvoril ich, ocitol sa v nirváne zloženej z vône čerstvých rožkov, posypaných kryštálmi**

**soli a prepečených chrumkavých chlebových kôrok. Schválne, uvoľnite sa, zavrite na chvíľku oči – a spomeňte si na tú vôňu....**

**jeden...dva... tri... viečka vám ot'ážievajú... štyri, päť, šesť, cítite sa ľahko...**

**A kurníkšopa, zasa sme trošku odbočili... No dobre, pod'me späť...**

**Na sklenených výplniach vchodových dverí, hneď pod nápisom „BRANO ZAVÍRÁ SAMO“ býval z vnútornej strany pricucnutý o sklo pricucávací háčik a na ňom visela taká, špinavo bordová koženková....neviem čo ....také oné, a v tom onom boli také otvory. Do toho oného sa vsunul list papiera s otváracími hodinami, menom zodpovedného vedúceho, číslom predajne a telefónnym číslom... a cez tie otvory (v tom onom) sa to dalo čítať.**

**Na druhej strane toho bordového oného bol nápis ZATVORENÉ a ešte jeden otvor, kde sa vkladal nápis podľa príležitosti:**

**INVENTÚRA**

**PREBERÁME TOVAR**

**SME NA VÝBERE**

**OBEDŇAJŠIA PRESTÁVKA**

**DOVOLENKA**

**PRÍDEM HNEĎ.**

**Fantázii sa medze nekládli. Osobne sa mi najviac páčilo, keď tam už dobrú polhodinu trónil perom napísaný odkaz „Prýdem za 10 minút“.**

**Ale nie! Nebojte sa! Nejdem dehonestovať prácu predavačiek. V tom obchode s pultovým predajom sa naozaj poctivo narobili... no... no a práve týmto zistením začala moja revolucionárska kariéra. S nemeňovaným spolužiakom sme sa rozhodli, že tie predavačky si zaslúžia viac voľna. Vošli sme do predajne, spolužiak si kúpil makovičku a ja som zatiaľ nenápadne otočil to bordové oné na dverách tak, že smerom von nápis hlásal:**

**ZATVORENÉ - INVENTÚRA.**

**Potom sme sa vonku opreli o stĺpy náprotivného empírového domu a čakali.**

**Prišla pani, chytila rukoväť dverí... ale vtedy si prečítala nápis na dverách a cúvla. Niečo zamrmlala, pozrela na hodinky, pokrčila plecami a naľahko odkráčala okolo Evanjelického domu ku stanici...**

**Nuž čo, večer ich nebude doma nadúvať od čerstvého chleba a ráno si dajú hrianky z toho predvčerajšieho... a ešte aj ušetria. Takto a podobne sme si zakaždým, keď sa ďalší a ďalší zákazníci pri dverách otočili, čičkali svedomie. Situácia sa postupne dramatovala.**

**Reakcie potenciálnych zákazníkov, bažiacich po čerstvých pekárenských výrobkoch, boli rôznorodé. Kým typický uvedomelý občan v duchu kréda "drž hubu a krok!", po prečítaní nápisu sklonil hlavu a odcestoval do vzdialenej obce, aby pri krupicovej kaši na večeru a bielej káve bez nadrobeného chleba na raňajky, skúsil šťastie na druhý deň, našli sa aj takí, ktorí sa dožadovali práva socialistického človeka na svoj každodenný kus chleba a búchali na dvere. Predavačky, pochopiteľne, netušili prečo búchajú a nevojdú. Hľadeli na nich spoza pultu najprv nechápavo, ale keď sa dobíjajúcich zmocňovala čoraz väčšia agresivita, začali si teatrálné ťukať na čelá a jedna z nich dokonca smerom k dverám vyplazila jazyk. Tých vonku to ešte viac rozpáľilo a začali medzi vulgarizmani spomínať rôzne odbory komunistickej hierarchie, kde majú svojich ľudí, ktorí to tak nenechajú. Spomínali všemožných a všemocných, často i vymyslených vysokopostavených známych, ktorí s NIMI určite zatočia. V tom čase došlo v Trnave k výmene okresného tajomníka KSS a namiesto súdruha Šepelu sa všemocným okresným bohom stal súdruh Nehaj. Využili sme tieto naše znalosti okresnej politiky a priliali sme olej do ohňa prostou vetou:**

**— Za Šepelu by sa totok stat nemohlo! —**

**Zapôsobilo to ako iskra v prachárni a celá akcia skončila, až keď policajná hliadka rozohnala zhromaždenie, ktoré skandovalo:**

**— Nehaja do hája!**

**Ach jaj – a teraz si predstavte, že v tom čase Čarnogurský ešte ani nesníval o sviečkovej manifestácii, Kňazko hral uvedomelého**



**mladého lekára v Solovičovych Stratách a nálezoch a Budaj ešte ani len netušil, kde je v Bratislave námestie SNP...**

**... a ja som vlastne už vtedy spustil v Trnave revolúciu...**

**Ach jaj, kde som ja už mohol byť'...**



***Eva Jarábková-Chabadová, Peter Roháč  
(Aprílové čítanie)***



***Peter Roháč, Emil Piešťanský  
(Humor nemá prázdniny)***

**LADISLAV SZALAY**

**PREBYTKY ZO SLÚŽIACEJ PAMÄTI**

**ŽELEZNIČNÁ STANICA**

**Štyridsiaty ôsmy rok minulého storočia vyniesol po Vít'aznom februári na vedúce miesta nové kádre. Aj trnavská stanica dostala nových pánov, teda súdruhov. Tí sa rozhodli novú éru zviditeľniť. V čakárni sa zrazu na stene zjavil veľký obraz Júliusa Fučíka, komunistu a martýra. V dolnej časti obrazu stála veľkými literami jeho známa veta, tlmočená v írečitej trnavčine:**

**Ludé, bedlite, mal som vás ráda.**

**(1948)**

**ŠŤASTNÉ A VESELÉ**

**Kedysi v päťdesiatom štvrtom prišlo z Ústredného výboru Komunistickej strany rozhodnutie, že sa v tlači zakazuje používať slovo Vianoce. Namiesto Vianoc budú u nás odteraz Zimné sviatky. V redakcii Roháča sme to vzali na vedomie, iné nám ani neostávalo. Naši karikaturisti nám síce kreslili k sviatkom ihličnaté stromčeky, ibaže ich nosil Dedo Mráz na počesť Zimných sviatkov. Ale uvažovali sme, ako si z toho zákazu urobiť vtip. Prehnať príkaz ad absurdum. Skúsili sme. V krátkej poviedke, ktorú sme práve zaradili do čísla, prišla istá sekretárka neskoro do práce, šéf ju káral a ona sa bránila, že jej prihorela zimnička. Šéf to uznal ako ospravedlnenie a bolo (v poviedke) po probléme s dochádzkou. Problém som mal ja na tlačovom dozore, čiže na cenzúre.**

**- Čo je to, že jej prihorela zimnička? Čo je zimnička?**

**- Hádám nechcete, aby tam bola popravde vianočka!**

**Vážne sa na mňa zahl'adel, zrejme ho prekvapila moja lojalita k straníckemu predpisu.**

**- Mám lepší nápad. Napíšte, že jej prihoreli buchty...**

**(1954)**

### **FORMA BRATSKEJ POMOCI**

**V piatok, 23. augusta, dva dni po vstupe vojsk, som okolo jedenástej hodiny šiel do nášho materského podniku Pravda, sídlo bolo na rohu Jesenského a Štúrovej ulice. Na chodníku stála hŕba ľudí a so záujmom pozorovala sovietsky tank, ktorý stál uprostred križovatky. Stál je nesprávne slovo. Ten tank tam síce stál na jednom mieste, ale otáčal sa okolo vlastnej osi, dokola a dokola. Rýchlo sme pochopili, o čo sa snažil. Pod tankom bola výhybka električkovej trate a ten kolos sa pokúšal svojimi pásmi výhybku rozbiť. Po ďalších dlhých minútach sa prestal krútiť, trochu cúvol a z vozidla vyskočil sovietsky vojak. Zastal nad výhybkou, chvíľu ju skúmal a potom pokrútil hlavou. Vrátil sa do tanku a tank odišiel. Kontrarevolučná výhybka vydržala.**

**(1968)**

### **TIENE MINULOSTI**

**Vicova knižka (Dereš) mala aj nepredvídaný dôsledok. Práve keď som mal nátlacky pripravovanej knižky doma a tlačiareň čakala na moje nihil obstat, prišiel na návštevu môj známy, šéfredaktor redakcie, v ktorej vtedy pracovala moja budúca manželka. Priviezol ju z roboty a bol zvedavý, čo za knihu chystáme. Prehŕňal sa v obťahoch a zastal pri obálke.**

**- To chcete dať túto obálku?**

**Odpovedal som, že áno.**

**- Toto je slabé, veľmi slabé. Musíte dať niečo ostrejšie proti Rusákom, to na národ zaberie!**

**- Je to kultivovaná knižka, jemný humor, Vicove kresby naši čitatelia poznajú.**

**Nevzdával sa.**

**- Budete mať problém s odbytom, uvidíte!**

**Kniha vyšla v pôvodnej podobe a problémy s odbytom neurobila obálka, ale strana a vláda. Zo spomínaného šéfredaktora sa stal predseda straníckej organizácie vo vydavateľstve.**

**Ked' som odchádzal do dôchodku, pozval ma na formálnu rozlúčku riaditeľ vydavateľstva za prítomnosti predsedníčky odborov, ponúkol obložené chlebíčky a pohár vína.**

**- Mal prísť aj predseda straníckej organizácie, ale niet ho. Asi mu do toho niečo prišlo.**

**A ja som vedel čo. Ešte pred dvadsiatimi rokmi.**

**(1989)**

### **KYSUCE ČI ORAVA**

**Písal sa rok 1990. Niekedy zjari, asi v máji, vysielala televízia reportáž zo slovenského gymnázia v Budapešti. Zábery budovy, tried, potom prišli rozhovory s učiteľmi a žiakmi. Ukázalo sa, že študenti tú slovenčinu dost' lámu, chvíľami hľadali správne slovo alebo príslušný pád. Bolo vidno, že im chýba prax, zrejme sa viac zhovárali vo svojom okruhu po maďarsky než po slovensky. Zakrátko sme do redakcie Slovenského denníka (denník KDH) dostali list zo severu Slovenska. Miestna organizácia KDH (klub) nás žiada, aby sme zariadili zrušenie maďarských škôl na Slovensku. Odôvodnenie jednoduché: ak slovenská škola v Maďarsku takto mizerne vyučuje slovenčinu, nech ani u nás neučia maďarské deti vo svojej materčine. A podpisy. Zrušiť maďarské školy nebolo v politickom programe hnutia. Napísal som im teda list. Priateľom kádehákom (z Oravy či Kysúc) som navrhol, aby tých študentov pozvali v lete na týždeň či dva k sebe, porozdelovali si ich po rodinách, ukázali im krásy svojho kraja a každodennými rozhovormi im pomohli vylepšiť si slovenský jazyk. Pomôžeme im to zorganizovať, bude to pre slovenských študentov z Maďarska účinnejšie než rušenie maďarských škôl na Slovensku.**

**Odpoved' sme nedostali.**

**(1990)**

## **DÔSLEDNÁ**

**Vnuk ešte nemal rok, keď mi ho na prechádzke mestom (v Trnave) na pol hodiny zverili. Sedel v kočiku, obzeral si okoloidúcich, neplakal, nekričal, tak som sa ho ujal. Začínalo sa leto. Najjednoduchšie bolo sadnúť si rovno na ulici do kaviarne a čakať.**

**- Pre mňa veľkú čiernu kávu a tu pre malého malý rum, - povedal som čašníčke. Pozostatok z minulosti, vyhrňme si rukávy, deci rumu do kávy. Nečakal som dlho a prišla káva.**

**- A kde je rum? - spýtal som sa.**

**- Ja sa vyhodit' nedám, pane, det'om sa alkohol nesmie podávať!**

**(2017)**

## **RUŽENKA ŠÍPKOVÁ**

**popolušiek pribúda**

**možno preto**

**zdraželi**

**orechy**

**v meste**

**cítiť smrad**

**ľudia si**

**zapchávajú nosy**

**mám obavy**

**zase som niečo**

**„pohnojila“?**

**ako trinásťročnú**

**ma chytila**

**schizofrénia**

**ešte som dobre**

**dopadla**

**susedov pes  
mal trinásť  
a pošiel**

**v komunitnom centre  
nám vyschlo  
lepidlo  
mala by prísť  
kontrola z Bratislavy  
všetkým by nám  
lepilo**

**v istej reštaurácii  
som si obliala  
tričko kolou  
keď mi uschlo  
neostal na ňom  
flák  
preto bola tá kola  
taká drahá  
asi do nej pridali  
aj prostriedok  
na pranie**

**dnes som sedela  
hodnú chvíľu  
sama na jam session  
traja hudobníci  
hrali len pre mňa  
tomu sa hovorí  
sólo**

**hojdám sa na stoličke  
keď píšem básničky  
chválím rytmus  
daný iba mne  
je to detinsky  
hriešny pohyb  
môj súkromný  
rock'n'roll  
a potom mi kritici  
vyčítajú  
rozkolísanú  
kvalitu tvorby**

**čítam si rekapituláciu roka 2018  
v oblasti bluesovej hudby  
nachádzam mnoho dátumov úmrtí  
bluesmanov  
škoda že nevieme koľko bluesových hudobníkov  
sa v roku 2018 narodilo  
to by bola veselšia štatistika**

**v usa prebiehajú testy robotických áut  
vozidlá sú vraj zatiaľ pomalé  
a majú oneskorené reakcie  
takže čo sa týka výkonu  
som na úrovni robotického auta**

**na základnej škole  
mi dobre išla matika  
bohužiaľ iba  
na nervy**

**pod'me dačo vyrábať  
hovoríme si  
na výtvarnej dielni  
len preboha nie  
problémy**

**v internetovom knihkupectve  
pozorujem  
veľkú hrubú knihu  
o tom ako šetriť  
šetriť začnem ihneď  
nekúpim si ju**

**veľkým hitom  
je kniha o tom  
ako efektívne  
upratovať  
možno si ju kúpim  
pekne zabalenú  
ju donesiem  
do svojej garsónky  
a odložím  
medzi ostatný  
neporiadok**

**vymýšľam novú rozprávku  
o tom ako šípková ruženka  
100 rokov písala  
jeden článok**

**v podstate  
nemám čo povedať  
ale dokážem o tom**



**hocikedy napísať  
štvorstranový text**

**čo ma nezabije  
o tom môžem napísať**

**nehovorím že život je úplne na figu  
ale ak sa budem mať  
narodiť znova  
radšej pošlem namiesto seba  
kaskadéra**



***Eva Jarábková-Chabadová, Ruženka Šípková  
(Veľká októbrová... iba tak revolučne)***

### **DOLU VODOU I.**

**Stará pravda hovorí, že bez vody niet života. Ale je tiež pravda, že voda a zariadenia s ňou spojené dokážu narobiť poriadne problémy. Vo svojej myjavskej garsónke bývam už vyše 20 rokov, radiátor tam mám starý, medzi dvoma rebrami hrdzavý, a tak som si vo firme, ktorá robí opravy pre myjavský Bytový podnik, dohodla termín výmeny radiátora na utorok 13. augusta. Navyše sa mi ozval aj pracovník z Bytového podniku. Vraj mi potrebujú vymeniť vodomer na teplú vodu. Tak sme sa tiež dohodli na 13. augusta ráno. Krátko po deviatej mi zavolať pracovník firmy: „Pani Šípková, veľmi sa vám ospravedľujeme, ale výmenu radiátora musíme odložiť. V noci nám niekto rozpíľil mreže, rozbil sklo a vykradol nás.“ Ešte dodal, že mi v blízkej dobe zavolá a dohodneme náhradný termín. Bola som našťavaná ako brigadír, ale bolo mi jasné, že za to, čo sa stalo, ten chlap naozaj nemôže. Piatky trinásteho sú vraj na figu, ale utorok trinásteho vedia byť tiež silná káva. Celé dopoludnie som ale musela trčať doma kvôli vodomeru. Dvaja pracovníci Bytového podniku sa ku mne dovalili okolo pol dvanástej. Obaja sa napchali do miestnosti s wéckom, kde je skutočne stiesnený priestor. Vodomer na teplú vodu rýchlo vymenili a upaľovali preč. Po ich odchode som zistila, že v montážnom liste je napísané číslo nesprávneho vchodu a vodomer je namontovaný dolu hlavou. A tak sa budem musieť pri odpisovaní stavu vodomeru vždy postaviť na hlavu.**

### **DOLU VODOU II.**

**2. septembra udalosti nabrali rýchly spád: naozaj ku mne prišiel majster a vymenil mi radiátor a na druhý deň som ho mala prísť do firmy zaplatiť. Prešla som sa na Bytový podnik, no zbytočne: nebola tam ani pracovníčka, ani montážny list.**

**3. septembra o deviatej ráno som doletela do opravárenskej firmy, ale príjmový pokladničný doklad a potvrdenka o vykonaní práce neboli ešte pripravené. Keď som však povedala, že popoludní cestujem preč, pani za počítačom mi sľúbila, že potrebné papiere**

**budú hotové o 20 minút. Tak sa aj stalo. Keď som zaplatila a prebrala som si papiere, preletela som ich očami, a na potvrdenke o vykonaní práce mi niečo nesesedelo. Obrátila som sa na pracovníčku firmy so slovami: „Na tej potvrdenke je akýsi divný dátum...“ Zhládela sa na doklad, zdvihla obočie a vybuchla do smiechu a vysvetľovala: „Môj manžel sa tak ponáhl'al, že na potvrdenku omylom napísal dátum svojho narodenia.“ Skutočne, svietil tam dátum: 2. 9. 1959. A tak mám potvrdenku o vykonaní práce s prepísaným rokom. Je nad slnko jasnejšie, že sa nejedná o podvod, pretože v roku 1959 náš činžiak ešte ani nestál. Na bytovom podniku na mňa tentoraz čakal nový pedantne vyplnený montážny list, no keď som sa mu lepšie prizrela, skoro som odpadla. Nesesedelo číslo nového vodomeru, namiesto poslednej číslice 5 na papieri svietila deviatka. Pri škrabopise majstrov, ktorí vymieňajú vodomery, sa vlastne ani niet čo čudovať. Keď prídem nabudúce na Myjavu, viem, čo musím v prvom rade vybaviť. Odfotím vodomer aj s číslom, aby som mala dôkazový materiál, a budem švihat' na Bytový podnik. V konečnom dôsledku to prospeje môjmu zdraviu, pretože je to cesta do poriadne strmého kopca. A potom už len budem čakať na vykurovaciu sezónu a modliť sa za dobré fungovanie nového radiátora. Aspoň že nie je namontovaný dolu hlavou ako môj vodomer, takže snád' nebude kúriť naopak.**



## **BENJAMÍN ŠKREKO**

### **AFORIZMY**

**Najviac života je v mŕtvych ramenách**

**Nerozprávajte, keď máte plné ústa prázdnych slov**

**Nehanbím sa priznať, ak nie som si v niečom istý. Napríklad dnes som povedal: „Neviem-neviem, či nie som dokonalý.“**

**Keď už nevládal zasúvať, aspoň sa vyt'ahoval**

**Dobrá žena nezabudne na Vianoce ani na slávnostné predstieranie**

**Kam sa ten svet rúti! Stále viac ľudí má iné názory ako ja**

**Múdry človek sa prizná k životu, až keď je už premlčaný!**

**Po smrti sa nechám rozprašiť, aby sa môj hrob nebudaj nestal pútnickým miestom**

**Láska je slepá. Pohybuje sa hlavne pomocou hmatu**

**Nikto nemá také krásne spomienky, aké si ja vymyslím**

**Najlepšie sa behá za ženami poležiačky**

**Nesmrtel'ným sa človek môže stať až po smrti**

**Ženu najviac trápi, keď si nemá čo pekné vyzliecť**

**Kamaráta žena núti, aby si zmenil pohlavie... Na väčšie**

**Tri stupne mužnosti: Dynamický, statický a prostatický**

**Alfa samci sa zväčša vyžívajú na beta verziách**

**Nietzsche zomrel duševne chorý. Aj ja som už nejaký znietschený...**

**Rovnocenný vzťah: Už mám ženy vyše hlavy a ona mňa po krk**

**Hlavou rodiny môže byť aj žena, ale musí mať na to nemá gule**

**Hlavným znakom blbosti je mudrovanie**



***Jubilant Benjamín Škreko  
(Aprílové čítanie)***

### **EPITAF**

**Žil som tak rýchlo, ako blázni slopú,  
do bezvedomia, po pád zo schodov.  
Psy mali nervy, cítiac moju stopu,  
zazrel ma holub, hneď sa rozhodol.  
Len som si zdriemol, všetko prebolelo,  
opäť som bodol ihlu do rany.  
Život ma ničil, humpl'oval mi telo,  
a ja mu spievam ódy s vrabcami.  
Túžby sú husle, ja ich starý futrál.  
V javoroch víchor cvičí rekviem.  
Kým smrčka povie, aby som už ubral,  
posledné struny v krčme prepijem.**

### **AKO BEŽÍ ŽIVOT**

**V robote zle, doma zle,  
v šenku ako po masle.**

### **DAŽĎOVÁ**

**Rybník sa ježí,  
noc si líha  
ako fakír.  
Včera sme tu  
narobili tráve  
fl'aky.  
Na hladine už len  
pripináčky.  
Dala si mi, milá,  
horeplačky.  
Dažd'ová.  
Anjelská.  
A ja taký...  
Už sa teším  
na dneska.**

## **ROZCHOD**

**Vyschol prameň.**

**Sucho.**

**Lásku smädí.**

**Veľmi.**

**Ako sa to stalo?**

**Kedy?**

**Kto prvý**

**buchol**

**dvermi?**

**Z jednej strany**

**ty a džbán,**

**z druhej ja**

**s odtrhnutým**

**uchom.**

**Každý už len**

**svojim klamstvám**

**verný.**

## **NA TÚRE**

**Dnešok bol priamo ostudný:**

**ani len stopy po studni!**

**Duša mi smädom hynie.**

**Vodu! Len na nohy nie...**

**Duša si žiada očistu.**

**A ruky druhú. Oči stú.**

**Nohy však chcú byť skryté**

**v pachovej integrite.**





*Pavel Opatovský, Lívia Koleková, Jozef Laci Pagáč, Benjamína Jakubáčová,  
Benjamín Škreko, Eva Jarábková-Chabadová  
(Aprílové čítanie)*

## PAVOL TOMAŠOVIČ

### **REVOLÚCIA ALEBO ZA VŠETKÝM HĽADAJ ŽENU**

**Popri vplyve jesene na revolúcie, pre objektivitu výskumu treba zohľadniť aj ďalšie rozhodujúce činitele. Zameral som sa na iniciačnú zložku revolúcie a jej fundament. Obete revolúcie vzhľadom na vymedzený čas a skutočnosť, že väčšina z nich už počká, si ponecháme na budúci výskum. Opierajúc sa o predpoklad, že Iniciačnou zložkou revolúcie je fáma a fundamentom žena, možno zjednodušene konštatovať:**

**Ak na počiatku sveta bolo slovo, zdrojom revolúcie je žena.**



**Už pri prvej historicky zaznamenanej revolúcii v dejinách ľudstva, konkrétne v raji, kde čas nehral rolu, bola kľúčovou Adamova fáma, ktorú predniesol stvoriteľovi. Adam, skrývajúc svoju neschopnosť byť sám sebou, vymyslel fámou, že mu niečo chýba. Z epistemologického a historického hľadiska je potrebné vnímať túto Adamovu námietku ako vzburu proti podmienkam v raji. Oponovať stvoriteľovi, že niečo nie je v súlade s jeho výtvorom, je vo svojej podstate vzburou, či revolúciou. Stvoriteľ, síce vedel o všetkom a myslel si o tom svoje, no v duchu najväčšieho tvorcu i humoristu splnil Adamovu predstavu o niečom chýbajúcom, paradoxom, ktorý pripomína aforizmus. Odoberie mu, čo má, rebro, a vytvára to, o čom sníva. Ženu. A ako to býva, vzniká i prvý spor, hľadanie vinníka a doteraz nenápadný figový list vstupuje do dejín. Obetou prvej revolúcie je tak človek, ktorý nesie vinu a udržuje fámou, že mu niečo chýba, ako i interpretáciu o jabĺčku i o žene, ktorá údajne naviedla muža, na to, čo sám chcel.**

**I v ďalších revolúciách majú fáma a žena dôležité miesto. K dokonaniu Francúzskej revolúcie prispel ženský pochod 5. 10. 1789 počas ktorého prepukli nepokoje na trhoviskách v Paríži. Dav sa pohol k radnici, ozbrojil sa a vynútil si, aby jeho zástupcov Ústavodarné národné zhromaždenie pustilo do zasadacieho sálu. Šesť trhovníčok bolo predvedených pred kráľa Ludvíka XVI. Ženy, píše historik, boli okúzlené kráľovým šarmom a uspokojené, prirodzene sľubom distribúcie potravín zo zásob kráľa.**

**Ruská revolúcia nebola iniciovaná Leninom, či výstrelom z Auróry, ale spustili ju ženy. Vo štvrtok 23. 2 (8. 3.) 1917, vyšlo do petrohradských ulíc zhruba 90 tisíc demonštrantiek a pripomenuli si Medzinárodný deň žien. Niesli transparenty „Kým je žena otrokyňou, nie je žiadna sloboda!“ Na druhý deň napriek vládou uzavretým mostom prešiel dav na druhý breh Nevy, ktorá bola zamrznutá vďaka mrazom. Rozchýrilo sa, že proti demonštrantom zasiahla polícia a sú stovky mŕtvych. Boli to fámy, ale splnili úlohu rozbušky.**

**Kde však hľadať ženu za Novembrom 1989? Obísť odpoveď sme chceli použitím prívlastku, ktorý sa dáva žene. Nežná. Napriek iniciačného elementu revolúcie, fámy o zabití študenta, by sme nemali robiť rýchle závery. Z pohľadu teórie majú byť splnené minimálne dve podmienky. Fundament - žena - v tomto prípade chýba. Náznaky v podobe kytice, prázdnych rúk a piesni Sľúbili sme si lásku sú evidentné, no nedostačujúce. S láskou dnes už nie sme si istí a neobstojí ani argument, že vďaka poučeniu z Francúzskej revolúcie, keď správca Bastily nechcel dať revolucionárom kľúče, si ich občania v novembri 1989 priniesli so sebou. Ide o nedostatočný, protirečivý dôkaz pre revolúciu. Kľúče od fabrík a lukratívnych podnikov totiž nedostali ľudia z ulice, ale tí, čo boli pri informačnom zdroji. V prípade novembrovej revolúcie zostávame stále pred otvorenou otázkou či je revolúcia dokonaná.**

**Z naznačeného výskumu vyplýva, že Evičkina úvaha o spojení revolúcie s jeseňou, je síce pozoruhodná, no nezahŕňa fámy a ženy. Treba byť ostražitý, inak možno podľahnúť nielen žene, ale i fatamorgáne, ktorá nezodpovedá realite. K súvisu jesene a revolúcie pár slov. Základný úkaz spoločný pre jeseň a revolúciu je padanie. Zo stromov padá ovocie a pri revolúcii hlavy. S fámou a ženou je to revolučne inak. Fáma vzniká bez ohľadu na teplotu, tlak či ročné obdobie a práve stúpajúcou teplotou sa čoraz viac vidiny a obrazy vzdalujú od reality. Protiargumentom však rozhodne je skutočnosť, že počas dlhých jesenných večerov viacerí ostávajú mimo reality pred obrazovkami, čo má vplyv na upevnenie utkvelých predstáv.**

**Čo sa týka žien. Jeseňou sa ich panstvo nekončí, naopak vyfarbievajú sa a zrejú, čím sa stávajú krajšími a atraktívnejšími. Z naznačeného vyplýva: Revolúcia je stále vďaka vrodenej nespokojnosti od Adama a ženskej krásy od Evy, permanentne pripravená na erupciu. Zostáva na našej múdrosti, či porozumieme, ktorá láva nás zmetie a ktorá je prirodzenou súčasťou existencie. Vďaka permanentnej prítomnosti potenciálnej revolúcie sa tak heslo Vždy pripravený javí stále aktuálnym.**



*Jana Andevská, Pavol Tomašovič  
(Humor nemá prázdniny) foto: B. Škreko*

## BEATA VARGOVÁ KURACINOVÁ

### **CHCEŠ, NECHCEŠ, IDEŠ**

**Som vo svojej podstate veľký domased. V záhrade mi rastie môj malý ihličnatý les, môžem sa tam vybrať na maliny a jahody. Na lúke môjho trávnik si, keď chcem poležím a pozorujem oblaky. Keď je veľmi teplo, vytiahnem plechovú vaničku, ktorú som zdedila po babke, naplním ju vodou a mám bazén bez výskania užívateľov väčších vodných plôch. Cestovanie ma veľmi neláka. Mám však kopy priateľov a príbuzných s dobrodružnou povahou, ktorí ma pozývajú na rôzne výpravy do zahraničia a ja nemám to srdce povedať nie. Za socíku to bolo jednoduché: krajiny soctábora a basta. V školských učebniciach dejepisu sa hovorilo o zahŕňajúcom kapitalizme, ktorý vykorisťuje pracujúci ľud. Tak sa mi podarilo ísť**

aj do vtedajšieho Sovietskeho zväzu, kde nevykorisťovali. Presnejšie do Leningradu a Moskvy so skupinou mladých výtvarníkov, hudobníkov a básnikov. V moskovskom metre nám človečik vyčítal, že sovietsky ľud na nás dopláca, v hoteli sa objavil chlapík, čo si prešacoval našu batožinu s poznámkou: - Što u vas, ja spikulant. V central'nom a general'nom univermage stáli uvedomelí občania šóry na všetko. Do kaviarne si sa musel vopred objednať a zotrvať dlhšie, hocijaká dežurnaja t'a šibovala na iné miesto s hláškou: zdes nel'zia sidieť. Bolo to dávno, určite sú obchody a kaviarne plnšie, spikulantov pribudlo, mnohé sa zmenilo. Keby mi v tom čase niekto povedal, že sa do niektorých zahnívajúcich kapitalistických štátov dostanem, pošlem ho do hája. História sa ovtrela o stoosemdesiat stupňov, lebo ju píšú víťazi. Kapitalistický dejepis namiesto toho radostného som učila z narýchlo zbuchnutých textov, ktoré boli uverejňované postupne v novinách. Neminuli ma búrlivé debaty na hodinách typu: - Súdružka učiteľka a vy ste vedeli, aký bol Stalin masový vrah a vy ste nám o tom nepovedali? Postupne vychádzali menej lichotivé skutočnosti z radostného budovania socializmu, kde svabódno dýšet čelovjek, na povrch. Dodnes ich neregistrujú niektorí nepoučiteľní a nenávisťne opl'úvajú USA. A je to čert alebo diabol. V obidvoch krajinách sú žraloci a tí, čo sú ako my. O tom som sa presvedčila na vlastnej koži. Asi treba sem-tam vybehnúť trocha d'alej za rodnú viesku, aby sa z nás nestali nahuckaní havkáči v propagandistickom kotli a neštekali nekriticky na všetko ruské alebo americké.

Keď sa dcéra mojej známej nevrátila z Ameriky, skalopevne som si pomyslela, že mne to nehrozí. Moje dievčatko má predsa dobrú prácu, je úspešná v nej, spolupracuje s kolegami z celej Európy. Keď išla druhýkrát do USA a priznala sa, že si tam našla niekoho veľmi dôležitého, stále som neverila, že by utiekla na opačnú stranu sveta, ale už moje skalopevné presvedčenie získalo trhliny. Onedlho sa u nás objavil. Energický, usmiaty, športový typ, starší od Vierky. Manžel si myšlienku, že by mu jeho najmilšie dieťa

mohlo zdrhnúť na opačnú stranu sveta, niesol ako nočnú moru. Upozorňovala som ho na to, ale on iba hodil rukou a nebral to na vedomie. Potom to prišlo. Ten neznámy, ktorému musela Vierka prekladať každé slovo, ho takto sprostredkovane požiadal o jej ruku. Predtým sa u nás premlelo kopu cudzincov, s ktorými dcéra spolupracovala, ale žiadny z nich nemal podobnú požiadavku. Ťažko bolo vymyslieť zmysluplnú oponentúru, ale manžel si ju našiel.

- Vy, Američania, ste vyvraždili všetkých Indiánov! Aj bizónov! - hodil do tváre toto obvinenie prvému živému Američanovi sediacemu v našej záhrade. Vtedy sa ukázala Marcova najsilnejšia povahová črta – zmysel pre humor.

- V mene celého amerického ľudu sa ospravedlňujem za vyvraždenie všetkých Indiánov a bizónov.

Neskôr, keď sme navštívili oboru v Topoľčiankach, kde sa páslo stádo zubrov, radostne skonštatoval:

- Nevyvraždil som všetkých bizónov, našťastie sa ich tu zopár zachránilo!

Tak sa u nás zakrátko organizovala svadba. Kopa dcériných priateľov, z Ameriky prišiel Marcov brat Richard. Po kadejakých úradných úkonoch stáli budúci novomanželia na radnici, za nimi zástup zvedavých. Keď sa Marca spýtal sobášiaci:

- Beriete si tu prítomnú? v snahe zdôrazniť vážnosť tohto kroku, odpovedal: - Veľmi áno! Dav zašumel, hromadne sa usmial a zväzok bol podpísaný. Nočná mora však nazerala do mojich snov. Čoraz častejšie ma prenasledovali tie, že sa ocitnem uprostred cudzieho mesta, neviem povedať ani slovko, ľudia ma nezbadane mihnajú, ako keby som bola duch, prechádzajú len tak a ja nedokážem nadviazať spojenie. Tak som sa rozhodla vytrvať, zostať na lekciách angličtiny, na ktoré ma už predtým zapísala dcéra. Začínať v mojom veku s cudzou rečou bol značný nonsens. Teraz som mala motiváciu. Veľa sa mi do starej hlavy nevošlo, ale aspoň minimum, s ktorým sa necítim taká uzamknutá v spoločnosti Vierkiných amerických priateľov. Tri roky po svadbe som sa

odhodlala podstúpiť cestu do NY. Nie som dobrodružný typ, mám radšej situácie a veci, ktoré aspoň trochu poznám. Preto som prvýkrát bola plná obáv, či ja sama ako prst zvládnem Schwechat - New York. Dostala som od dcéry a zaťa manuál – Steps for Beata. Boli tam podrobne popísané po slovensky aj anglicky situácie, do ktorých sa môžem dostať s dovetkom, že ak sa dostanem do situácie, ktorú nebudem schopná s mojou chabou angličtinou vysvetliť, je tu telefónne číslo na dcéru. Čo čert nechcel, hneď na prvej ceste som môj kufor na newyorskom letisku nenašla. Začala som zbesilo pobehovať a akosi som pozabudla prečítať si manuál. Ale aspoň to:

- I can't find my luggage, wer is my luguage! som si v zúfalstve spomenula. Na letisku sa nikto nevzrušoval mojím lagidžom, poslali ma kamsi, ukázali smer. Keď som išla do neznáma, stratila som všetku odvalu. Mobilný telefón nereagoval, nemala som na ňom zodpovedajúce pásmo. Bola som zúfalá ako stratené kura. Našťastie bola kancelária Lufthanzy v priestore, kde ma už čakali moji. V tom zmätku som ich takmer nespoznala. Cítila som, ako zo mňa padá to hrozné prvolezecké napätie, kým oni vybavovali všetky administratívne kroky spojené so stratou batožiny. Kufor mi prišiel o dva dni. No, bol to zážitok na celý život. Keďže som takmer každý rok potom trávila pár dní u dcéry, pre veľký úspech sa mi zopakoval podobný prípad ešte raz na Schwechate. Prišla som domov s malou príručnou taštičkou a kufor mi priviezli onedlho priamo na moju adresu. Aj štrajk personálu som neskôr v Paríži zažila, nevedeli sme niekoľko hodín, či vôbec odletíme. Keď však človek letí už dvanásťkrát, tak ho až tak veľmi nerozhádže dajaká náhla zmena. Nepravda, vždy sa nájde niečo, čo ťa zabije v lufte.

Na viedenskom letisku prebiehal čekin v pohode. Letenku mi dcéra vybavila dávno, inak by stála dvakrát toľko. Mala som ju vytlačenú na papieri. Keď som prišla na terminál, iba som vložila pas do prístroja, kočka v červenej uniforme mi pomohla zadať môj kód, dostala som papier, s ktorým som zanesla môj kufor. Idem na

sekurity, nerobia žiadne scény, nevyhadzujú fl'ašky s vodou, nehľadajú nožnice a pilníky ako pred dvoma rokmi, žiadne otázky. Na časovej tabuli nájdem moju bránu-gate G1. Tam sa pýtam pre istotu, či je všetko OK. Nie je. Mám ísť na G11. Po ceste sa pýtam uniformovaného zamestnanca, prečo. Mám vraj absolvovať interview a sekurity. Nechápem, ved' už som bezpečnosťou prešla. Až tam vidím nápis, že tí, čo idú do USA, Kanady, Číny a Japonska sa musia podrobiť ešte jednej kontrole. Topánky, sveter dolu, elektroniku von. Ukazujem mobil, nabíjačku, stále málo. Šmátrajú mi v taške a víťazoslávne vyberú kameru, čiže môj foťák, na ktorý som celkom v tom zmätku zabudla. Ofúknu ho akýmsi sprejom, potom ma ešte vyskúša pani bezpečnostná, či viem, ako sa volám. Taká som zmagorená, že poviem meno mojej dcéry. Až v lietadle zaregistrujem, že som si tam kdesi v tom zmätku zabudla môj oblúbený sveter. Let je vcelku príjemný. Vedľa okna nikto, mám k dispozícii dve sedadlá. V Bratislave som si na autobusovej stanici kúpila Rozum s článkami o Saganovovej a debatami s Ondrejčkom a Škrekom, mám o zábavu postarané. Výška 11 kilometrov, teplota mínus 60 stupňov Celzia, rýchlosť 864 km/hod. Po ôsmich hodinách vo vzduchu, kedy sa podáva čikin or pasta, tekutiny typu káva, džus, voda, víno, pivo pristávame na Kennedyho letisku. Ponáhl'am sa von s kufrom, aby Marc dlho nečakal. Už predtým sme si vyskúšali SMS-ku, keby sa stalo čosi nepredvídané. Tak NY, som tu po desiatich rokoch znova. Spomínam: Socha slobody medzi tými vysokými budovami neskutočne malá, Brooklyn, kde býva Marcov brat na dlhej ulici so stromoradiím, trochu ušubraný Chinatown, East Village, kde žil Ginsberg, Thomkins park, kde si dávajú rande malí aj veľkí psíci a ich páničkovia. Prekrásna hala Grand Central Station, Public Library, kde som sa na vlastné oko presvedčila, že je tam zmienka aj o mojej knižke, ruch na Times Square – reklamy, farebné nápisy, autá, Rockefeller Center – kopa vysokých budov, pod nimi obchody, blázinec. Central Park, Medison Avenue, kde je Guggenheimovo



**špirálovité múzeum, subway č 6 a 51E popod riekou z Manhattanu do Queens, kde vo štvrti Forest Hills žil Marc ako dieťa.**

**Ale teraz ho hľadám na dohodnutom mieste pred terminálom číslo 1. Tam je kopa hemžiacich sa ľudí, obrovský nátresk, vreskot prichádzajúcich, žlté taxiky vytrubujú, akoby išlo o život. Všetci sa niekam ponáhľajú alebo čakajú, kedy po nich prídu na aute. Ledva sa medzi nimi prepletám. Naháňam ten ťažký kufor z jedného miesta na druhé. Marca nikde. Skúšam telefón, zavolám, ozve sa obsadzovací tón a o dve sekundy prestane. Volám Vierku, tak isto. Posielam SMS a nič. Hluk je neznesiteľný. Indovia vrešia ako Taliani a ja pobehujem zúfalo, bezradne, hľadajúc Marca. Čo robiť v cudzom meste s cudzími ľuďmi s obrovským kufrom? Budem homlesák v NY? Volám znova, či sa niečo nezmenilo, ved' sme to skúšali... Nechcem uveriť, že sa to nedá. Teraz, keď to je najviac treba, ma zradí môj mobil? Idem späť do haly. Všade zálaha ľudí. Možno mi niekto pomôže. Straty a nálezy, oslovím chlapa, čo tam postáva, nereaguje, ani ten za okienkom. Požiadam o pomoc dievča s kufrom. Kašle na mňa. Pobehujem okolo stolčeka, pri ktorom sedí pán za počítačom. Je to možno zástupca akejsi študentskej agentúry a či čo. Mojou mizernou angličtinou s dvadsaťdolarovkou v ruke ho poprosím, že som priletela z Európy, mala som sa stretnúť s mojím son-in-law, zat'om, ale mi zlyhal telefón. Toto je jeho číslo. Ukážem ho na displei, on ho vytuká na svojom mobile, Marc našťastie zdvihne. Prehodia pár slov, zdá sa mi, že to trvá hodinu, ale po istom čase sa objaví. Hurá, od radosti dám pánovi pusu na líčko, dvacku nechce. Zachránil ma pred bezdomovectvom v NY. Až potom som si uvedomila, že mám nový telefón a ten magor v O2 mi rooming - svet nenainštaloval. Do Európy SMS-ky z USA prišli, ale tam som nebola napojená na správneho operátora.**

**Tak som si znovu zopakovala situáciu spred desiatich rokov. A vraj nevojdeš do tej istej rieky dvakrát. Vošla som, ale voda v nej bola trochu iná.**





***Peter Bonzo Radványi  
(Mikulášske Fórum humoristov 2018)***



***Pavel Opatovský, Jozef Laci Pagáč  
(Aprílové čítanie)***



**Jana Andevská**  
**(Humor nemá prázdniny)**



**Standard & Komrades**  
**(Veľká októbrová... iba tak revolučne)**

Zriaďovateľ:



**HUMOR\_ZASINÁČ.SK 2019**

**Zborník Fóra humoristov pri Knihnici Juraja Fándlyho v Trnave**

**Zostavila: Benjamína Jakubáčová**

**Zodp. red.: Pavol Tomašovič**

**Fotografie: archív KJF**

**Vydala: Knihnica Juraja Fándlyho v Trnave**

**Rok: 2019**

**Rozsah: 59 s.**

**ISBN 978-80-88695-66-0**